

2020-03-13

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) yttrande över Språkplikt – Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd, dnr S2019/05353/FST

FSS har inget att invända mot förslaget i promemorian att införa ett tillägg i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt, men vill lämna några synpunkter.

Yttrande

FSS instämmer i att förslaget i sig inte innebär någon annan förändring än att de krav som redan ställs idag på enskilda försörjningstagare att vid behov delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande ytterligare förtydligas. Som anges i Promemorian är det tillägg som föreslås i huvudsak endast en kodifiering av rådande rättspraxis.

FSS har generellt en övergripande invändning mot att införa detaljerade specifika ändringar avseende anvisningar och krav i socialtjänstlagen (2001:453) som ramlag då det i sig innebär en avvikelse från socialtjänstlagen som helhet.

Den fördel FSS kan se med förtydligande är att det kan utgöra ett stöd för kommunerna att likvärdigt tillämpa kravet vilket ju även är en rättssäkerhetsaspekt för dem det gäller.

FSS delar uppfattningen att bristande kunskaper i svenska ofta är ett hinder för inträde på arbetsmarknaden och att det därför är viktigt att de kvinnor och män som har behov av grundutbildning i svenska tar del av undervisning. FSS anser samtidigt att förslaget fokus på den enskildes plikt riskerar att leda till en förenkling av den komplexitet av såväl individuella som strukturella orsaker till att personer inte kommer vidare in i arbete och självförsörjning. Viktigt är att det finns en balans mellan plikt och rätt där även strukturella hinder uppmärksammas och förtydligas så att inte ett fortsatta arbetsmarknadspolitiska åtgärder och nödvändiga utvecklingsinsatser syftande till att utrikes födda lättare ska komma in på arbetsmarknaden fördröjs eller förhindras.

I förslaget anges att det är vid bedömning av behovet av deltagande i grundutbildning i svenska ska vara kommunen som ska bedöma den sökandes språkkunskaper och om det finns brister som orsakar svårigheter att klara sin försörjning genom arbete. I bedömningen bör även beaktas vilka andra insatser den enskilde tar del av och kopplingen i övrigt till arbetsmarknaden.

FSS vill utifrån såväl detta som hela syftet med förslaget framhålla vikten av att det finns organisatoriska förutsättningar för en strukturerad och nära samverkan med

såväl vuxenutbildning som Arbetsförmedling där informationskanaler, roller och ansvar är tydliga.

Konsekvenser för barn

FSS vill betona att en viktig princip, inte minst utifrån ett barnrättsperspektiv, är att lagförslaget inte förändrar socialtjänstlagens grundprinciper och den enskildes rätt till bistånd utifrån individuell situation. Som anges i promemorian är det viktigt att krav och insatser som erbjuds är relevanta och anpassade efter den enskildes förutsättningar så att inte barnen oförskyllt försätts i en än svårare situation.

Ekonomiska konsekvenser

FSS saknar en bedömning av de ekonomiska konsekvenser som förslaget kan innebära i form av ökade kostnader främst gällande förändringar av uppföljning och statistik.

För Föreningen Sveriges socialchefer

Monika Persson, ordförande

Föreningen Sveriges socialchefer är en partipolitiskt obunden förening som verkar för utveckling av den svenska välfärdsmodellen. Vi arrangerar årligen den socialpolitiska konferensen Socialchefsdagarna. Läs mer på socialchefer.se och socialchefsdagarna.se